

Jak číst národní zprávu

Národní zpráva přináší výběr nejdůležitějších zjištění šetření PISA 2018 s důrazem na výsledky českých žáků ve čtenářské gramotnosti, na kterou byla v tomto cyklu zaměřena pozornost. Dále uvádí některé souhrnné údaje za uplynulých osmnáct let trvání programu, a to v mezinárodních i národních souvislostech. Publikace vychází z dat OECD a z mezinárodní zprávy *PISA 2018 Results, What Students Know and Can Do, Volume I*¹.

Struktura národní zprávy PISA 2018 je rozdělena do šesti hlavních kapitol.

První kapitola představuje šetření PISA a seznamuje s novými přístupy, které v něm byly poprvé uplatněny v roce 2018. Změny v pojetí šetření souvisejí především se stále častějším čtením textů na internetu.

Druhá kapitola se zabývá celkovými výsledky českých žáků v hlavní oblasti šetření – ve čtenářské gramotnosti. Následně věnuje pozornost výsledkům českých žáků na dílčích škálách čtenářské gramotnosti a poukazuje na jejich silné a slabé stránky.

Třetí kapitola přibližuje výsledky a zjištění v malých doménách – v matematické a přírodovědné gramotnosti.

Čtvrtá kapitola poskytuje ucelené informace o výsledcích českých žáků ve všech sledovaných oblastech a přináší výsledky žáků v jednotlivých druzích škol, ve školách s různými charakteristikami a v různých regionech České republiky. Upozorňuje také na vybraná zjištění z dotazníků.

Pátá kapitola představuje vybrané faktory, které mohou mít vliv na výsledky žáků.

Šestá kapitola se zamýšlí nad možnými přístupy, jak zlepšovat a rozvíjet výuku čtenářské gramotnosti v České republice.

Sedmá část obsahuje přílohy s popisem koncepce šetření a vymezením úrovní čtenářské gramotnosti v šetření PISA 2018 a přináší ukázky testových úloh.

Poznámky k informacím uvedeným v národní zprávě:

- PISA je projektem Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), proto je ve zprávě často uváděna informace o **průměru OECD**. Do průměru OECD jsou započítány výsledky 36 členských zemí (viz seznam zapojených zemí v kapitole 1).²
- Do šetření PISA 2018 se zapojilo všech 28 zemí Evropské unie. Z důvodu geografické, historické a kulturní blízkosti k České republice jsou výsledky českých žáků někdy srovnávány také s **průměrem zemí Evropské unie (EU)** nebo přímo s výsledky jednotlivých evropských zemí.³ Ve zprávě označujeme jako členské země EU všechny současné členské země, bez ohledu na to, zda v předcházejících cyklech byly součástí EU.
- **Výsledky ostatních zemí a ekonomických regionů** v této národní zprávě neuvádíme a lze se s nimi seznámit v mezinárodní zprávě *PISA 2018 Results, What Students Know and Can Do, Volume I*.
- Šetření PISA je zaměřeno na **patnáctileté žáky** a všechna zjištění uvedená v národní zprávě se vztahují výhradně k této věkové skupině. V České republice navštěvuje přibližně polovina patnáctiletých žáků 9. ročník základní školy nebo odpovídající ročník víceletého gymnázia a druhá polovina 10. ročník vzdělávání v prvním ročníku střední školy či odpovídajícím ročníku víceletého gymnázia. Malý podíl patnáctiletých žáků se nachází v 7. nebo 8. třídě základní školy.

1 Mezinárodní zpráva je dostupná elektronicky na stránce: <http://www.oecd.org/pisa/publications/>

2 Průměr OECD je počítán tak, že každá členská země zapojená do příslušného cyklu má stejnou váhu.

3 Průměr zemí EU je počítán tak, že každá členská země zapojená do příslušného cyklu má stejnou váhu.